

פרידה מידידים

לפני מספר שבועות בהפרשי זמן קצרים הלכו לעולמם דר' שמשון ורוד וצבי אדלמן. עם שניהם נרקמו במשך השנים של עבודה ופעילות משותפות, בשטחים שונים של המקצוע יחסי קרבה וידידות. להם מוקדשות השורות הבאות.

שבתאי אבני
קב' געש

דר' שים ורוד

לפעילות בקרב הסטודנטים הציונים באנגליה. מסיבות בריאות יצא לפנסיה מוקדמת בשנת 1991, ותוך רצון להמשיך ולתרום בחיי המקצוע התמסר להוצאת הירחון של הרופאים הווטרנריים היהודיים דוברי-אנגלית המפורסם בעיקר באנגליה, ארה"ב ואוסטרליה; שם החוברת "איגרת".

40 שנה אפשר לאמר שהלכנו יחד בעבודה משותפת בגעש, היו הפסקות קצרות לכל אחד מאתנו בעקבות תפקידים ציבוריים, שליחויות וכו'.

עם יציאתו לפנסיה נפרדנו ממנו כל רפתני האזור בגעש. באותה ההודמנות הזמנתי את דר' אלי מאיר (ז"ל) אז הרופא הראשי של "החקלאית" והוא התנצל שאינו יכול להגיע מסיבות עבודה. התנצל, אבל אמר לי "הפרידה מגיעה לאיש הנפלא הזה".

כעת, למשפט הזה יש משנה תוקף כאשר אנו נפרדים ממנו למנוחת עולמים.

צבי אדלמן

עם צבי אדלמן עיקר יחסינו היו קשורים בפעילות מקצועית משותפת של הענף במסגרת סינדקו, המרכז הבינלאומי להדרכה חקלאית, המשותף למשרד החקלאות ולמש"ב, משרד החוץ, כאשר עיקר פעילותנו התרכזה במדינות אמל"ט דוברות ספרדית. לצבי כבר היה נסיון קודם ביציאה לקורסים בנושאי הדרכה חקלאית כללית עוד במסגרת של המרכז להדרכת-חוץ של משרד החקלאות. שליחותו הראשונה היתה בצ'ילה.

ביחד התחלנו בשנת 1984 בפעילות של הקמת מסגרת הקורסים לבקר לחלב בארץ המתקיימים עד עצם היום הזה מדי שנה

הגיע אלינו לאזור השרון בשנת 1952 כמחליפו של דר' בקשט שבאותה תקופה יצא לפנסיה, אחרי שנים רבות של עבודה ב"החקלאית". דר' ורוד ירד לאזור שלנו מקיבוץ כפר הנשיא שבגליל העליון, לשם הגיע במסגרת גרעין של תנועת "הבונים" מאנגליה, ממקימי אותו קיבוץ. כביטוי לאוירה של אותה תקופה של הכנה לעליה לארץ ולמשימות ההתיישבות בה, יצא הצעיר שמשון ללימודי וטרינריה באוניברסיטת ליברפול, עיר הולדתו.

היו אלה, השנים הראשונות של קיום ענף הרפת באזור שלנו (השרון) תקופה בהחלט לא קלה. חוסר הנסיון כמתיישבים צעירים היה בעוכרנו. והמטלות והבעיות הכלליות בניהול הענף לא ירדו מסדר היום. ההחלטות הקשות; המקרים הרבים של קדחות-חלב; בעיות המסטיטיסי; תמותת יונקים – כל אלה עמדו על סדר היום של עבודתנו, יום יום.

יומם ולילה דר' ורוד עמד לרשותנו וכל פניה לעזרה נענתה בחיוב ובהקדם האפשרי, ותמיד עם חיוך מלבב. לא היה חשוב באיזה שעה של היום או של הלילה קראנו לו לעזרה, ביום של גשם עז או בקיץ הלוהט.

אחד הקווים האופייניים בדמותו של דר' ורוד היתה סבלנותו. אינני זוכר אותו כועס, והתכונה הזאת שימשה נר לרגליו בעבודתו עם הרפתנים, גם בקיבוצים וגם במושבים, בעיקר אלה החדשים. פעמים רבות בשיחות לאחר יום של עבודה היה אומר לי, שהוא רואה בעבודתו, בנוסף לצד המקצועי גם תפקיד של מדריך, המוכן להסביר, ללמד, לכוון.

בפעילותו הציבורית היה דר' ורוד יושב ראש של ארגון עולי המדינות דוברות האנגלית, וגם יצא בשנות החמישים לשליחות מטעם תנועתנו

עם סיום לימודיו נכנס לעבודה במסגרת מינהל ההדרכה בלשכת רחובות, שם פעל כמדריך אזורי לבקר במשך כל השנים עד ליציאתו לפנסיה, לפני כ-6 שנים.

בכל הנוגע לפעילותו של צבי במדינות חו"ל, בנוסף למספר רב של שליחויות במסגרת של הקורסים הניידים, אפשר לציין את עבודת הסקר שלו מטעם הבנק העולמי על מצבו של משק החלב במקסיקו בשנת '80. מאוחר יותר במסגרת של משלחת גדולה מטעם תה"ל יצא שוב למקסיקו לפרויקט שהיה אחד המוצלחים של ענף הבקר, בריכוזו המקצועי של דר' ישראל פלמנבאום.

השתתף באופן קבוע בירחון "משק הבקר והחלב" בפרסום מאמרים בנושא הזנה ועסק רבות בהכנת חומה בכתב בספרדית לקורסים השונים.

באופן בלתי צפוי עזב אותנו צבי כאשר עוד תכניות רבות עמדו על סדר יומו. אנו נרגיש בחסרונו.

יהי זכרו ברוך.

בקיבוץ שפיים במסגרת סינדקו, המיועדים למשתתפים במדינות אמל"ט. הקורסים הראשונים שקיימנו ב-1984 היו בגואטמלה ודומיניקנה. כך פעלנו יחד מספר שנים במשלחות משותפות עד שריבוי הפניות לקורסים העמידו אותנו במשלחות נפרדות. בקורסים בישראל וגם בחו"ל, נושא ההזנה של בקר לחלב היה הנושא בו עסק צבי בעיקר, ובכל הקורסים מקומו היה מרכזי ובלט לאור נסיונו בשטח והידע הרב שלו.

צבי הגיע עם משפחתו בגיל שלוש לאורוגוואי שם עבר את ילדותו ושנות נעוריו. באוניברסיטה החל בלימודי רפואת שיניים, אבל כמו רבים מהצעירים באותה התקופה החליט לעלות לארץ בשנת 49, מיד לאחר הקמת המדינה, במסגרת העליה של תנועת "הנוער הציוני" לקיבוץ עין-השלושה. כמה שנים מאוחר יותר יצא צבי ללימודים בפקולטה לחקלאות ברחובות ונושא לימודיו היה מדע בעלי-חיים והזנת מעלי-גירה.

דברים לזכרו של צבי אדלמן, עמית להדרכה וחבר

ישראל פלמנבאום – המחלקה לבקר, שה"מ

להזין ולשכן את הפרות כדי להשיג תנובות שיא של חלב. אכן, צבי האמין כל העת בפוטנציאל הייצור של פרת החלב ההולשטיין בארץ ובעולם ובצורך לאפשר לה לממשו באמצעות ממשק והזנה מיטביים. השקפה זאת ליוותה אותו לאורך כל שנות היכרותו וכללה הרצאות, כתיבת מאמרים, ביצוע מחקרים ומעל לכל – הדרכה של משקים שהאמינו יחד אתו בדרך זאת והיו נכונים לשתף פעולה עם צביקה כדי להוציאה מן הכוח אל הפועל.

תחום התעניינותו העיקרי של צבי היה הזנת הבקר. לאורך שנות עבודתו שיתף פעולה עם חוקרים במינהל המחקר החקלאי ובפקולטה, כדי לשפר את ההזנה ולהגביר את ייצור החלב ופוריות הפרות. במפגשים תקופתיים של המחלקה לבקר או בכנסים אזוריים ידע צבי

בשלהי הקיץ האחרון הלך מאתנו צבי אדלמן, עמית להדרכה וחבר. את צבי הכרתי לראשונה בשנת 1977 עם הצטרפותי כמדריך לשה"מ ללשכת ההדרכה רחובות. יחד עם צבי חלקנו שולחן משותף בחדר שהיה משרד תא" הבקר בלשכה, שלושה שולחנות וחמישה כסאות (אכן, היינו אז חמישה מדריכים רק לתחום הבקר בלשכה). התקופה הנדונה התאפיינה במעבר הרפתות להזנה כולית באמצעות עגלות מערבולות ועליה מואצת בתנובה לפרה ובקקף הייצור של המשקים. בשיחות שקיימתי עם צבי באותם הימים, לרב בימי ו' שהיו ימי המשרד, מצאתי מולי איש האוהב לקרוא ולומד, המכיר היטב את הפרסומים האחרונים בספרות המקצועית ובעל דעה ועמדה מגובשות לגבי האופן, שבו יש

החיים המשותפים במשך שנתיים במקסיקו נתנו לי אפשרות להכיר את צבי גם כאיש משפחה וכחבר שמעבר לשעות העבודה. המרחק הרב מן המולדת ושל כל אחד ממשפחתו הקרובה נתן לנו כצוות הרגשה של שותפות, מעין משפחה אחת גדולה שחלקה יחד רגעי שמחה וחדג כמו רגעי קושי ודאגה. ביתם של צבי ועליזה בעיר הצעירה קרקרו היה אחד המרכזים להתכנסות "משפחה" זאת ולרגעים נפלאים שבילינו יחד. צבי יצר קשרי עבודה ורעות עם חוואים, אנשי מקצוע ובמיוחד המדריכים הצעירים שהכשיר באזור; אלה העריצו אותנו בשל ידענותו הרבה ונכונותו לחלוק עימם ידע זה ככל שנודרש. כמה סמלי הדבר שימים ספורים לפני לכתו יצא לי לבקר שוב בעיר זאת, לפגוש את המדריכים האלה, לשוב ולשמוע מהם דברי הערכה ונגועים לתקופת העבודה המשותפת ולהביא מהם לצבי דרישות שלום חמות ומכתבים. אלה הגיעו לצערי מאוחר מדי ונמסרו לאחר הלוויה לעליזה שגם היא נקשרה כל כך לעיר ולאנשים יפים אלה.

צבי הלך מאתנו בטרם עת. רק שבועות לפני לכתו עוד ישבנו יחד בשפיים לתכנן את הקורס לגידול בקר בספרדית ואשר בו תוכנן לצבי חלק חשוב בהרצאות. בתוכנית היו גם נסיעה להרצות בקורס נייד נוסף וכתובת מאמר בנושא הזנת הפרה היבשה, נושא עליו שוחחנו רבות לאחרונה. כל זה נקטע.

צבי יחסר לכל אלה שהכירוהו מקרוב במשקים, במוסדות המחקר ובמיוחד במחלקה לבקר של שה"מ ובסינדרקו. לעליזה, אלה וגלעד ולבני משפחותיהם שלוחים תנחומינו הכנים.

היזכרו ברוך.

תמיד לבטא באופן ברור ומנומק את דעותיו המקצועיות. על האמת המקצועית שלו הוא לא ויתר אף פעם. צבי ידע ש... "אם אין קמח אין חלב"... והקמח התבטא אצלו בלתת לפרה מהטוב ביותר וללא הגבלה, לרב, מנה עתירת מזון מרוכז באיכות גבוהה ורצוי גם עם כמה שיותר אספסת, אשר בכוחותיה ה"מגיים" האמין צבי כל חייו.

הרצון לתת לפרה את המיטב התבטא גם בהשקפתו בנושא השיכון לפרות. צבי היה מן התומכים הנלהבים בשיטת תאי-הרביצה וניסה לעשות לה נפשות ולשכללה בארץ ובחו"ל. מחשבות על נושא זה עלו במוחי לאחרונה, עת כחבר בצוות מקצועי העוסק בנושא המבנים עלה נושא תאי-הרביצה כשיטה שאולי תיתן מענה בעתיד לבעיות יוקר הקרקע וזיהום הסביבה הנגרמים על ידי הענף שלנו, כשלתאי-הרביצה עשויים להיות יתרונות רבים בתנאים אלה.

שנות עבודתנו המשותפות ברחובות ובמחלקה לבקר הולידו בהמשך הדרך שליחות ועבודה משותפת של שנתיים בפרוייקט הדרכה של משקי חלב מטעם חברת תה"ל במכסיקו. כשנתבקשתי על ידי הנהלת תה"ל להרכיב את צוות המדריכים לפרוייקט, היה לי ברור מיד שצבי, אם יסכים, יהיה אחד החברים בו. לרשותו של צבי עמדו אז נסיון רב-שנים בהדרכת משקי חלב בארץ וכן הכרות רבה עם ענף החלב באמריקה הלטינית, אליה הגיע בעקבות מסעותיו הרבים ליבשת כמרצה וכיועץ בשליחויות מטעם משי"ב-סינדרקו. לצבי שהיה כבר קרוב לגיל הפרישה היתה זאת הזדמנות נדירה להביא לידי ביטוי את כל הידע והנסיון שצבר ואתגר מקצועי. לכן שמחתי, כאשר נתן את תשובתו החיובית לפנייתנו.

